

SAMPLE
TRANSLATION

BORUT GOLOB
SMREKA BUKVA LIPA KRIŽ
SEOSKA PRIČA SA MOTORNOM
ŽAGOM I SRETNIM SVRŠETKOM

PUBLISHED BY: MODRIJAN ZALOŽBA, 2009

TRANSLATED BY: JAGNA POGAČNIK

ORIGINAL TITLE: SMREKA BUKEV LIPA KRIŽ: DOMAČIJSKA

POVEST Z MOTORNO ŽAGO IN SREČNIM KONCEM

NUMBER OF PAGES: 155

Borut Golob: Smreka bukva lipa križ

Seoska priča sa motornom žagom i sretnim svršetkom

Roman se dogodi i odvije u točno jednom tjednu, od otvaranja u ponedjeljak do zaključka u nedjelju. Pratimo uporedo priču u karakteristično slovenskom selu bogu za leđima i prestonici istovremeno.

Literarni likovi su ravnopravni, a njihova priča doživi zaključak (koji to nije) na selu. Tu se prepliću fragmenti života domorodca Krištofa i njegove vjerenice, novinarka Lidijske, profesora Trobevška, studentice Maše i lokalne »vještice« Marijane.

Roman u fabulativnom smislu svjestno neće biti pretenciozan. Po sadržaju zato temelji na ironiji i sarkazmu, s kojima predstavlja slovensku realnost, koja je dovoljno blesava, da si više od ironične distance ne zaslužuje.

Glavna odlika romana je u stilu pisanja, knjiga bi trebala biti nekakav »tour de force«, znači čitanje, koje teče brzo i drži ritam do kraja – zato je tome i prilagođena i dužina romana, jer bi dalji format uništio želeni učinak.

SMREKA BUKVA LIPA KRIŽ je moj rokenrol komad. Učinkovit rokenrol komad ustvari tvore tri instrumenta, tri akorda i tri minute vremena – to je krajnji minimalizam, koji može biti učinkovit samo preko izrazitog stila.

Slično je zasnovan i moj roman: minimalistička priča je realizirana s kratkim, dinamičkim premisama, način uporabe jezika pa pokušava fabulativnoj osnovi dodati onu dodanu vrijednost, zbog koje bi priča trebala biti zanimljiva čitatelju.

Borut Golob – Vlastiti CV:

Borut Golob se pojavio, možda malo neočekivano, 1973 godine u Kranju. Rođen je u takozvanoj proleterskoj obitelji, koja u stvari nikad nije ni postojala, zato preživi svojih prvih 26 godina sa svojom bakom. To je period, koji je dovoljan za to, da bi kasnije kao literarni autor neometano nastavio svetu slovensku cankarovsku paradigmu pripovjedništva, u kojoj uvijek netko padne na njušku, a publika toj neuspjeloj gesti oduševljeno skandira. Pošto je ubijeđen, da je takvo činjenje patetično, kasnije svoj romansijerski prvenac počne drukčije: i ovdje netko padne na njušku, ali poslije, kad se pridigne, pošalje svim vragovima idiota, koji mu je na put postavio zapreku.

Borut Golob je neukusno uzoran učenik, koji završi gimnazijsku epohu sa odličnim, a potom namjesto na fakultet radije otiđe na služenje vojnog roka. Po služenju vojne obaveze zaposli se u livari u jednoj kranjskoj tvornici i nastavlja studij na Filozofskom fakultetu u Ljubljani. U to vrijeme hladnokrvno počne i završi svoju narkomansku karijeru. Nepokolebljivi katolici bi oduševljeno opisali preobrazbu riječima: jak karakter. Istina je banalnija.

Apsolvira studij ruskog i njemačkog jezika i izpiše se sa fakulteta, koji trijezan nikako više ne može smisliti. Slijedi višegodišnje putovanje po svim kranjskim tvornicama, kojih je tada bilo mnogo i čak su nešto proizvodile. Ustali se u Savi Tires, prvo kao utovarač guma, a potom kao viljuškarista.

Kranjske tvornice u to vrijeme zbog globalizacije crkavaju jedna za drugom. Globalizacija uništavajuće utječe i na sam način rada, koji postane potpuno nepodnošljiv. To je razlog, zašto se proleter odluči za seobu u Posočje, gdje postane seljačina – zvanično čoban i proizvođač sira.

Nekog jutra među ovcama zaključa, da i u tim planovima nešto škripi, zato je primoran vratiti se u Kranj. Upiše drugi fakultet – tog puta je smijer studiranja novinarstvo, izabrano precizno i potpuno svijestno kao najbessmisleniji studij na planeti.

U međuvremenu sjedne i napiše roman »SMREKA BUKVA LIPA KRIŽ«.

Na svijetu postoji tačno šest velikih literarnih jezika: engleski, njemački, ruski, italijanski, španski i francuski. Rođen izvan tog jezičkog prostora si kao literarni autor ustvari sve zajebao već na početku.

Zato kao slovenski autor tražim prostor u kojem bi mogao obstati. Taj prostor je, razumije se, nekadašnja Jugoslavija. »Juga« je prostor, jezički srodan i ima zajedničke priče. Čitam hrvatske bizarnosti, kako jih opisuje Boris Dežulović, čitam beogradski kaos Vladimira Arsenijevića, čitam briljantno napisanu crnogorsku grotesku u režiji Andreja Nikolaidisa. To su naše priče, svi znamo o čemu pričaju.

(Jebe mi se slatko, šta o tom misle nacionalisti od Triglava do Vardara.)

I »Janezi« imamo priču. Mislim, da dovoljno jednostavnu i razumljivu ostalim »Jugoslovenima«. Zato bi kao slovenski autor željeo postojati u tom apstraktnom jugoslavenskom prostoru, formalno propalom a istovremeno previše prepletenim, da bi mogli hladnokrvno zaboraviti jedan na drugog.

Borut Golob: Smreka bukva lipa križ

Seoska priča sa motornom žagom i sretnim svršetkom

Krištofova kuja počela se tjerati.

Kujica je bila mješanac između nečega i nečega, a tako je i izgledala.

U kuhinji je izabrala oveću hrpu krpa i oglodanih kostiju i ugodno se ugniježdila. Skupljala je snagu za trenutak kad će netko zaboraviti zatvoriti vrata, pa će pobjeći u selo, gdje će izložiti svoju trubicu na ogled šugavim seoskim džukelama.

Džukci su očekivali njezin dolazak i pobjegli gospodarima.

Priča se ponavljala svakih pola godine. Krištof je bjesnio zbog auditorija pohotnih džukela ispred svoje kuće.

Vlasnici džukela bijesnili su zbog Krištofove kuje koja im je zavodila čuvare kuća. Džukci su bili loši čuvare kuća. Poznavali su sve seljane, zato nisu ni na koga lajali. Ponekad, kad bi ovamo zašao medvjed iz Unutarnjeg kraja, džukci bi se trgli. Toga seljana nisu poznavali.

Uplašili bi se i pobjegli u svoje kućice. Nijedan nije lajao. Medvjed bi se uplašio još više nego džukci.

Pobjegao bi natrag u svoje krajeve, gdje su slasne ovce danonoćno pasle bez zaštite nadležnih džukela. Vlasnici su ih namjerno puštali medvjedu na milost i nemilost jer im je država za svaku rastrganu ovcu plaćala veću odštetu od nabavne cijene ovce.

Vlasnici ovaca brzo su shvatili ljepotu vrtoglavih prihoda kapitala. Ovce o ekonomiji nisu imale pojma.

Odano su plaćale svoj porez u krvi. Takva je povijest. Krvava. Krištofovu kuju žuljalo je ispod repa skoro dva tjedna.

Džukci su u to vrijeme u stalnoj pripravnosti čamili u okolici kuće. Ushićeni u očekivanju ispunjavanja naslade često bi zaboravili jesti i piti. Nekoliko ih je zato pocrkalo.

Preživjeli su u erotičnom deliriju i navlačili jedan drugoga.

Životinje su sposobne za izuzetno razvijen demokratski odnos prema drukčijim spolnim praksama.

Krištofa je pogled na parove pederirajućih džukaca oko njegove kuće dovodio na rub živaca.

Odlučio je otkloniti problem.

Nedaleko od kuće samovao je napušteni sjenik koji je u donjem dijelu bio zazidan. Zidani dio sjenika nekoć je bio svinjac za nekoliko prašćića.

Taman, inkvizitorski svinjac sa samo jednim vratašcima i koritom za hranu.

Krištof je nagurao kuju, njezine krpe i igračke i zatvorio je u svinjac. Svinjac su okružili džukci i planirali provalu.

Nikada im nije uspjelo.

Preostali su jedan drugome i jedan su drugoga također i uzeli. Kuja je zatvorena tulila u svinjcu. Izgarala je u čežnji.

Krištof je želio kuju, džukce i prije svega sebe riješiti muke i sterilizirati kuju. Zaručnica je poludjela na tu ideju.

Objasnila mu je značenje i namjeru Stvoritelja koji je njoj i kuji namijenio posebno svečanu ulogu tijela.

Njezino tijelo, dakle kujino, isto je kao i njezino tijelo, zaručničino, sastavljeno od komponenti koje omogućavaju čuda.

Zaručnica je objasnila da je kujina trubica u egzistencijalnom smislu bitan dio božjeg plana.

Božji plan je važniji od Krištofovog i zato nedodirljiv. Kuja ima pravo uživati božju milost.

Zaručničina naobrazba u ranoj mladosti bila je doista neosporna. Krištof je razumio samo to da su zaručnica i kuja u mnogočemu slične.

Krištof je odjednom pomislio da je zaručnica svjesna svoje moći, skrivene među nogama. Ta ga je misao prestrašila jer je mogla značiti samo to da je njegov strah od zaručnice zapravo dio božjeg plana.

Zaključao bi kuju svakih pola godine u svinjac i ostavio je tuliti.

Prije odlaska na direktorovu vikendicu kuji je donio nešto hrane i vodu. Otvorio je vratašca svinjca i poslužio je.

Kujica je iscrpljena od uznemirenosti ležala na boku i drhtala. Krištof je vidio da je i Stvoritelj ponekad svinja.

Zalupio je svinjac.

Džukci su umorni polijekali u blizini.

Krištof je zaključio da danas više neće razmišljati o božjim namjerama. Vratio se u kuću.

Tu je ugledao neočekivan prizor koji je lijepo ilustrirao misao da čovjek teško preokreće nešto što mu na kraju krajeva bog okrene na glavu.

Umjesto doručka, kod stola je ugledao zaručnicu koja je na sve strane neba pokušavala razvući tijesto za štrukle.

Naginjala se naprijed i natrag preko stola i stenjala zbog teškog posla. Bila je odjevena u kratku spavaćicu.

Do prvog službenog izlaska iz kuće voljela je hodati naokolo u kratkoj spavaćici.

Za vrijeme izvlačenja tijesta dužina spavaćice ponestala je na pravom mjestu.

Krištof je pri pogledu na zaručnicu negdje u svojoj unutrašnjosti odjednom osjetio puno krvi.

Zaručnica je među napetim pokretom naprijed pogledala natrag i opazila prokrvavljenog budućeg supruga.

Zadržala je napeti pokret. Spavaćica se zaustavila na leđima.

Krištofu je preostao slobodan i nesmetan pogled na samu bit božjeg plana. Zaručnica se tajanstveno osmjehnula.

Majko vola!, kriknuo je Krištof. Zavjese su bile zaogrnutе.

Zaručnice znaju čemu služe zavjese.

Krištof je potonuo u tjeskobu, a zaručnica u tijesto za štrukle. Zaručnice s neospornom izobrazbom u mladosti su svašta naučile.

Krištof se opravdano bojao tjeskobe koju je osjetio svaki put negdje duboko među njezinim nogama.

Zaručnice nisu naivne.

Za nekoliko minuta tijesto za štrukle bilo je posve deformirano, zaručnica ugodno razbijena, Krištof uništen i nemoćan.

Zaručnica se ponovo tajanstveno osmjehnula i potegla spavaćicu natrag preko bedara. Obrisala je nekoliko kapljica znoja s lica, skupila tijesto za štrukle na hrpu i bacila ga u smeće.

Kimnula je Krištofu i otišla se u kupaonicu srediti za prvi službeni izlazak iz kuće.

Njezin hod do kupaonice izdavao je karakter opuštene mlade žene koja uvijek zna što želi.

Zaručnice nisu naivne jer razumiju božje namjere.

Krištof je sjedio na stolici i pokušavao nadoknaditi dio sebe koji mu je nedostajao.

U glavi je osjećao žmarce i pokušao izoštriti sliku pred očima koja je bila malo zamagljena.

Skupio je snagu i ustao.

Ljubazno je pozdravio zaručnicu i priopćio joj da ide na posao. Iz kupaonice se začulo grgljanje. Brzo je pobjegao iz kuće.

Još na dvorištu u autu je potražio skrivenu bocu i snažno nagnuo sadržaj. Što zaručnica doista nije smjela znati i nije znala jer je grgljala u kupaonici.

Rakija mu je vratila nedostajući plod njegova tijela. Glava je prestala šumjeti, vid se izoštrio.

Krištof je bio uvjeren da ga od zaručničinih uroka može spasiti još samo pčelinjak.